

[Niels Westerby.]

det nordiske arbejdsmarked kan bevares, vor sociallovgivning bliver ikke forringet i forhold til danske borgere, og vi vil også have gode muligheder for at indrette vor jordlovgivning på den rigtige måde. Under disse omstændigheder mener jeg, at man måtte kunne sige, at det ikke vil være forsvareligt at afslå i dag at påbegynde at indsende en ansøgning til fællesmarkedslandene sammen med England om genoptagelse af forhandlingerne om en dansk optagelse, men jeg gentager: en optagelse uden England er utænkelig for os, og hvis ikke Norge og Sverige får et godt forhold til fællesmarkedet, et tilfredsstillende forhold, kan også dette blive en bristende forudsætning for vor senere stillingtagen til en optagelse i fællesmarkedet.

Dernæst et par ganske korte bemærkninger om udviklingen, hvis England får et nej. Som jeg sagde før, vil jeg regne med, at der er højst 50 pct. chance for, at England bliver optaget i fællesmarkedet, og hvad så, hvis det ikke sker? Dét må vi selvfølgelig allerede overveje vor stilling nu. Jeg forstår godt, at markedsministeren i et dokument udadtil såvel som indadtil må tage et hensyn over for fællesmarkedslandene og ikke her kan hengive sig til refleksioner eller filosofi over udviklingen, hvis England får et nej, men jeg tror dog, at det vil være rigtigt at tænke denne sag igennem, også i partierne her i folketinget og i dansk politik i al almindelighed. Hvis England får nej — og det mener jeg der desværre er stor udsigt til — må man overveje, om ikke et EFTA-initiativ, om ikke et engelsk initiativ, måske et nordamerikansk initiativ, måske også i lyset af forholdet til Japan, kan føre til et stort frihandelsområde, som omfatter i hvert fald de nordiske lande, England, en række dominions og Nordamerika og måske Japan. Dette kan blive et sidestykke til fællesmarkedet, ikke et modstykke til fællesmarkedet, men det er en ting, der vil kunne tone frem, hvis England ikke bliver optaget i fællesmarkedet. Det tror jeg vi bør se klart i øjnene.

Der har ofte været peget på det nordiske perspektiv i dansk politik, og mange af os har ligefrem været præget af nordiske længsler. Der har ofte været en lang vej fra idé til virkelighed på det nordiske område,

i 1864, i 1930'erne, da det nordiske forsvarsforbund var på tale i 1949, og da den nordiske toldunion var på tale i 1954. Vi har ønsket at få nordisk samarbejde, men en virkelig udbygning af det nordiske samarbejde fik man først inden for rammerne af en større organisation, nemlig EFTA. Det er for så vidt en lille smule flovt, at vi ikke har kunnet magte i Norden at etablere et nordisk samarbejde, før det skete inden for rammerne af en meget større organisation, som omfattede lande uden for Norden og navnlig England. Jeg tror ikke, man skal være sikker på, at det betyder et sammenbrud af de nordiske samarbejdsbestræbelser, hvis England, Norge og Danmark bliver optaget i fællesmarkedet, og Sverige søger tilslutning. Det vil meget vel kunne gå således, som det er gået inden for EFTA, at det nordiske samarbejde vil blive yderligere udbygget og uddybet inden for rammerne af et bredt europæisk samarbejde.

Knud Hertling: Vi har fra grønlandsk side med den største interesse fulgt de tanker, der gennem den senere tid har været fremme om Danmarks eventuelle anmodning om at blive medlem af fællesmarkedet. Debatten i dag viser, at et stort flertal i folketinget ønsker medlemskab af EEC, forudsat at England får samme adgang.

Såfremt Danmarks ansøgning om medlemskab godkendes af EEC-landene — og en sådan godkendelse er vel inden for rækkevidde — vil Grønland ganske automatisk blive berørt heraf. Dette følger ganske naturligt af Grønlands statsretlige status i forhold til Danmark som en integrerende del af riget.

Statsretligt er problemstillingen i og for sig ganske enkel. Bliver Danmark optaget i De europæiske Fællesskaber, bliver Grønland det også. Denne enkle problemstilling bliver dog uoverskuelig, når man skal til at tale om de konsekvenser, der vil blive, og især når man begynder at tale om rimeligheden af, at Grønland som det udviklingsområde, det er, udsættes for visse forpligtelser, der følger af Romtraktaten.

Uden at undervurdere de vanskeligheder, som Danmark vil møde ved sin indtræden i fællesmarkedet, har man vel lov til at sige, at dansk erhvervsliv, så nuanceret som det er, stort set vil have gode for-